

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 178. An & cujus superioris consensus ad alienationem faciendam
ab ecclesia, monasterio, aut Prælato exempto necessarius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](#)

non vero officialis seu Vicarius Episcopi sine hujus speciali commissione. Unde notandum, superiore duplici modo posse præstare authoritatem suam vel consensum alienationi. Primo tanquam qui ipse alienet, seu sit principalis Author alienationis. V. g. Episcopus alienans bona ad mensam suam spectantia cum consensu Capituli Cathedralis. Vel alienans bona ecclesiæ inferioris sibi subjecta vacantis, constituto ei defensore, cum consensu Capituli vel conventus ejusdem ecclesiæ. Secundo modo, ut ipse non alienet, sed Capitulum aut Prælatus seu Rector, vel parochus ecclesiæ inferioris; ipse vero superior, qui ecclesiæ ex officio publico seu tanquam administrator publicus & universalis omnium ecclesiærum (qualis est Episcopus similvis Prælatus respectu omnium ecclesiærum seu diæcis) tantum consensum suum (qui in eo casu dicitur authoritas juxta Glōss. in c. 1. b. t. in 6. v. tractatus. ubi ait: *consensus est etiam minorum, sed authoritas tantum majorum seu superiorum*) præstet. Quam authoritatem superioris expreſſe, imo in scriptis dannam, si non quòd ad substantiam, saltem ad probationem requiri, cum Laym. thes. 30. ait Pith. b. t. num. 44. Porro inter utrumque modum præstanti consensum hæ sunt differentiæ. Quod ubi Prælatus seu rector ipsem alienat tanquam principalis author alienationis, ejus consensus necessariò intervenire debeat in ipso contractu, utpote pertinentis ad illius substantiam; cum utriusque contrahentis consensus sit de essentia contractus. Si verò ipse non alienet, seu non est author principalis alienationis, ejus consensus seu authoritas, ex post supervenire possit, non secus ac consensu Capituli. Pith. loc. cur. citans Franc. in t. 1. b. t. in 6. num. 12. Item ubi alienatio facienda ab ipso Prælato, & ipse non consentit, alienatio facta v. g. à Capitulo, indubitanter sit irrita omnijure, etiam naturali ob defectum potestatis effectricis seu constituentis contractum, dum nimirum sic deficit voluntas partis unius seu alterius ad contrahendum necessaria. Si verò Prælatus habens potestatem administrandi res ecclesiæ alienet, non petito vel non impetrato consensu superioris, secundum probabilem, de qua supra, si aliqui non cedat in damnum ecclesiæ, valida erit, usque dum per sententiam rescindatur alienatio.

Quæſt. 176. An & cuius superioris consensuſ fit necessarius Episcopo alienantiſ?

REſp. Consensum seu authoritatem superioris tributantis inferiori potestatem alienandi absque eo, quòd ipse alienet, necessariò præcedere debere extra dubium est; cùm absque eo non detur potentia alienandi. Consensum verò illius, qui ipse alienat, non tam præcedere, quam intervenire debere in ipso actu, conſtat ex iam dictis; quia non habet se per modum merae solennitatis requisita, uti se habet consensus Capituli, sed spectat ad formam, ita ut ne quidem per modum ratihabitionis subsequi possit. Consensus denique superioris, neque concedentis potestatem alienandi, neque per se alienantis (qualis videtur consensus Pontificis) quamvis, ut alienatio valeat, præcedere eam debeat, videtur tamen etiam supervenire posse eidem per modum rati-

R.P. Lœur. Jur. Can. Lib. III.

habitionis. An verò valeat alienatio facta sub hac forma: *salvo assensu Sedis Apostolica*: quia referuntur ad tempus habile, in quo nimirum obtentus fuerit alienus Sedi Apostolica, dubitatur. Responde Delb. c. 17. du. 1. num. 45. & seq. Quòd factum tempore inhabili, sed relatum in tempus habile validum sit pro tempore habili, si iure illud non irritetur, qualiter in præsente casu irritetur alienatio facta sine consensu Apostolico. Quodverum est; si habeat se hic alienus ut forma alienationis, pro ut astruit Delb. De cætero alienationes factas sine consensu Apostolico, etiam cum clausula: *reservato Sedis Apostolica consensu*; irritas esse, si ante obtentam confirmationem possesso rei ecclesiastica tradita fuerit, absolue docet Barbos. *de parochis. c. 23. num. 41.* vide me in foro benef. p. 1. quæſt. 46. num. 3. Secus tamen videtur, si haberet se ut mera solennitas. Ratios enim veri & modum, quo potest contractus alienationis celebrari sub dicta forma: *Salvo Sedis Apostolica assensu*; tradi à Quarant. v. alienatio. n. 10. ait Delb. num. 47.

Quæſt. 177. An & cuius superioris consensuſ fit necessarius Episcopo alienantiſ?

REſp. Episcopo alienaturo bona sua aut etiam capitularis menta, ubi uſu recepta *Extrav. ambitioſa*, prohibita est Episcopo alienatio, etiam cum causa & aliis solennitatibus sine beneplacito Apostolico Fagn. in c. nisi effent. de præb. num. 56. cum communī. Item vi juramenti, quod Episcopi aliique Prælati, qui à Papa confirmantur, præstare debent in consecratione sua de non alienando bona ecclesiastica quovis modo, etiam cum consensu Capituli, inconsulto Papa. Pith. b. t. num. 57. de quo tamen juramento plura infra. Praescindendo tamen à tali juramento, & ubi uſu recepta non est dicta *Extrav. Episcopo*, neque consensu Archiepiscopi, neque Papæ opus est; cùm de hoc nihil in jure expellum. Sed solum ad alienationem ab Episcopo faciendam exigitur consensus Capitularis vel clericorum & eorumdem subscriptio, ut patet ex c. fine exceptione 12. quæſt. 2. & c. 1. de his quæſtū a Prel. & ibidem. Innoc. & Host. His non obſtantē *Can. hujusmodi. §. quodſi. 10. quæſt. 2.* Requiritur ad talem alienationem comprobationem & subscriptionem duorum vel trium comprovincialium aut vicinorum Episcoporum, utpote qui *Can.* contraria conſuetudine seu non uſu hominum memoriam exceedinge abolitus est teste Redoan. apud Wieltnar. num. 76.

Quæſt. 178. An & cuius superioris consensuſ ad alienationem faciendam ab Ecclesia, monasterio aut Prælato excepto necessarius?

I. **R**Eſp. primò: Ad alienationem faciendam, dum ecclesia vel monasterium habet quidem suum immediatum Prælatum. V. g. Abbatem vel Präpositum, unì tamen cum illo exemplum est à jurisdictione Ordinarii, seu subjectum immediatum Papæ, si alium sui Ordinis superiorum generalem non habet, alienatio bonorum immobiliarum aut mobilium pretiosorum sit quidem per illos

N

illos Prælatos cum consensu Capituli aut convertū; hic tamen consensus non sufficit, sed insuper necessariò ad illam alienationem ab iis requiriendus consensus seu authoritas Papæ; quippe qui talium Prælatorum exemptorum est immedia-tus superior, à quo confirmationem accipiunt. Clem. I. b. t. juncta Gloss. v. propri. Abb. ibid. num. 9. Franc. in c. I. b. t. in 6. num. 23. Suar. de relig. Tom. 4. l. 2. c. 27. num. 15. Pirk. b. t. num. 56. Wiestner. num. 77. Idem dicendum, si ecclesia exempta non haberet collegium cleri-corum, sed solum Rectorem suum, pariter exem-ptum, quod solius Sedis Apostolicæ egeat con-sensu.

2. Respond. secundò: Quòd si talis ecclesia vel monasterium exemptum cum suo Prælato sub-jicerentur alicui superiori Ordinis. V. g. Abbatii vel Præposito Generali, hujus consensus sufficit inconsulto Pontifice, utpote à quo illis vi privile-gii exemptionis, aut confirmationis Ordinis semel pro semper concessa potestas præbendi talem con-sensem. Cum enim istiusmodi superiores gene-rales respectu suorum regularium sint loco Episco-pi, & in eos exerceant jurisdictionem quasi episco-palem, consensus Episcopi seu Ordinarii iis non est necessarius. Turrecrem. in caus. 12. quest. 2. Franc. loc. cit. Suar. loc. cit. num. 13. Pirk. l. c. Tambur. de jur. Abb. Tom. I. d. 6. quest. 5. num. 2. Wiestner. b. t. num. 78. Quòd ad istiusmodi tamē regulares spectanda sunt cuiusque Ordinis statuta, privilegia, confuetudines, num consen-sus generalis intervenire debeat, vel sufficiat con-sensus provincialis, ut monet Suar. Pirk. LL. cit. &c. De Societate Jesu illud constat ex citata paulo supra Conft. Gregor. XIII. quod illius solius concedentis immediatè rectoribus localibus potestatem alienandi in eorum nominatione (re-quiriendus tamen deinceps, quoties necessitas seu utilitas alienandi occurrit ad exercendam dictam potestatem) consensus sufficiat etiam inconsulto Pontifice. Molin. de Jus. tr. 2. d. 465. num. 13. Pirk. loc. cit. Nihilominus hodiecum Generali-bus ordinum & Congregationibus seu Capitulis eo-rum Generalibus ex decreto S. Congregat. Interp. Concilii Trid. jussi Urbani VIII. edito. 7. Sept. 1624. Adempta faculta bona immobilia & mobilia pre-tiosa modo, quoquoniam transfertur dominium eo-rum, exceptis casibus in iure permisis, alienandi sine expressa ejusdem S. Congregationis licen-tia in scriptis & gratis concessa sub pena privatio-nis officiorum omnium & perpetua inhabilitatis ad illa, nec non privationis vocis activæ & passi-væ ipso facto incurrenda. Pirk. num. 57. Wiestner. num. 8. remittentes ad Tanner. Tom. 3. d. 4. de Jus. quest. 7. du. 7. num. 193. vide Compend. priuileg. Societatis v. alienatio. ubi §. 4. postquam dictum, ad valorem contractus præter consensem Præpositi Generalis opus non esse confirmatione & approbatione Sedis Apostolicæ pro conclusione privilegiorum circa alienationem additur in fin. §. 5. habeatur etiam ratio decretorum Apostolicorum Urbani VIII. dat. 7. Septembr. 1624. De cætero Abbates & Præpositi istiusmodi generales, dum per seipso alienant res proprii monasterii seu Col-legii, necesse habent requirere consensem Sedis Apostolicæ, cum Redoan, Tamb. & communis, ut ait, tenet Wiestner. num. 79.

Quæst. 179. An & cuius Superioris con-sensus requiratur ad alienationem faciendam ab Ecclesia, Monasterio, Prælato non exempto?

1. Respond. primò: Præter consensem con-ventus, si ecclesia talis subiecta sit Episco-po, alterive jurisdictionem quasi episcopalem ha-benti in territorio, requiritur consensus Episcopi, alteriusve talis Prælati, aut etiam Sede episcopali vacante, Capituli Cathedralis, ejusque Vicarii juxta dicta q. ame. hanc 4. Intelligentum hoc ipsum etiam in specie de Prælato non exempto regu-lari juxta c. Abbatibus 12. queſt. 2. ubi etiam requiritur subscriptio Episcopi. Cujus verò Episcopi, an illius, in cuius diæcesi sita est ecclesia vel monasterium, de cuius rebus alienandis agitur: an verò illius, in cuius diæcesi res alienandæ con-stituta, inter AA. controversum est. Nam primò sentit Bald. in L. si predium. C. de prad. minor. utriusque Episcopi authoritatem requiri. Sec-undò Bartol. in L. cit. & L. magis puto. §. 12. ff. de reb. illor. qui sub tutor sunt (quarum legum prior ad alienationem rei immobilis minoris exigit decretum Judicis loci, in quo ea sita. Altera de-cretum Judicis domicili minoris) putat alterutrius Episcopi consensem sufficere, uti etiam sentiunt Gomez. Tō. 2. var. c. 14. num. 17. Molin. rr. 2. d. 224. num. 29. Brunnem. in L. si pradium. num. 3. Tertiò determinatè consensem Episcopi loci, in quo res sita exigit Gloss. in Can. in vendi-tionibus. 17. queſt. 4. v. cod. Quarto authoritatem Episcopi, cuius jurisdictioni subest ecclesia vel monasterium, consensem necessarium esse & suf-ficere, probabilius defendunt cum Archidiac. in cit. c. in venditionibus. num. 3. Innoc. & Anchar. inc. pastoralis. Redoan. de reb. eccl. non alien. rub. 30. cas. I. num. 38. Pirk. b. t. num. 47. Wiestner. num. 74. Muller. in Struv. exercit. 3. adl. 1. ff. tit. 8. thes. 71. citans Tusch. lit. A. conc. 271. num. 67. & concl. 276. num. 8. Federic. Senis conf. 151. Ad hunc enim Episcopum tan-quam proximum superiori, sicut de jure spectat ordinatio, confirmatio & benedictio Prælati, cu-jus res alienanda, ita etiam præstatio consensis ad alienationem. Wiestner. loc. cit. citans Tambur. loc. cit. Tō. 3. d. 6. queſt. 2. num. 2. Item ad illum, cui ex officio incumbit cura, ne ecclesia vel mona-sterium rerum alienatione dispendium & damnum patiantur; qualis est Episcopus, sub cuius juris-dictione non res alienandæ, sed ecclesia vel mo-nasterium sita sunt. Latum autem est discrimen inter decretum Judicis requisitum ad alienationem minoris (à cuius paritate arguant Bartol. & Bald.) & consensem Episcopi requisitum ad alienationem Prælati ecclesiastici. Illud enim cognitionem judiciale, quæ competit ratione rei in territorio sitæ, requirit: iste verò ratione ecclesiae & Prælati alienantis, ut hujus potestas relaxetur, & illius indemnitatiprospicciatur, requiritur, quod fieri debet per Episcopum diæcesis, in qua domici-lium habet Prælatus, & sita ecclesia. Porro sicut ad alienationem bonorum talis ecclesia inferioris, ita etiam ad transactionem super iuribus illius re-quiritur consensus Episcopi, cui illa subiecta. Arg. c. 2. de transactionib. ubi ille consensus requi-